

DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-2-64-9>
УДК 338

Шаповал В.М.

доктор економічних наук, професор,
завідуюча кафедри економіки підприємства,
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Герасименко Т.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства,
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Бондаренко Л.А.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства,
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

**Shapoval Valentyna, Herasymenko Tetyana,
Bondarenko Lyudmyla**

National Technical University «Dnipro Polytechnic»

**АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ,
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ**

THE AMORTIZATION POLICY: THE NATURE, PROBLEMS, WAYS OF IMPROVEMENT

У статті досліджено процес формування амортизаційної політики підприємства та розроблено пропозиції щодо підвищення її ефективності на мікро- та макроекономічному рівнях. Зокрема, доведено, що теоретичні аспекти реалізації амортизаційної політики підприємства повинні здійснюватися в тісному взаємозв'язку з політикою формування прибутку та його розподілу. Визначено, що формування амортизаційної політики неможливе без застосування системного підходу, який дасть змогу впорядкувати її елементи і визначити взаємозв'язок між ними як на рівні конкретного підприємства, так і на державному рівні. Систематизовано основні елементи амортизаційної політики на мікроекономічному і макроекономічному рівнях. Розроблено систему показників і діапазон їхніх допустимих значень, що застосовуються під час аналізу амортизаційної політики підприємства.

Ключові слова: амортизаційна політика підприємства, основні виробничі фонди, собівартість продукції, податок на прибуток, відтворювальні процеси.

В статье исследован процесс формирования амортизационной политики предприятия и разработаны предложения относительно повышения ее эффективности на микро- и макроэкономическом уровнях. В частности, доказано, что теоретические аспекты реализации амортизационной политики предприятия должны осуществляться в тесной взаимосвязи с политикой формирования прибыли и ее распределения. Определено, что формирование амортизационной политики невозможно без применения системного подхода, который позволит упорядочить ее элементы и определить взаимосвязь между ними как на уровне конкретного предприятия, так и на государственном уровне. Систематизированы основные элементы амортизационной политики на микроэкономическом и макроэкономическом уровнях. Разработаны система показателей и диапазон их допустимых значений, применяемых при анализе амортизационной политики предприятия.

Ключевые слова: амортизационная политика предприятия, основные производственные фонды, себестоимость продукции, налог на прибыль, воспроизводственные процессы.

The aim of the article is to study the process of formation of the amortization policy of the enterprise, the development of proposals to improve its efficiency at the microeconomic and macroeconomic levels. Theoretical and methodological basis of the study are research and development of domestic and foreign scientists, associated with issues of amortization policy of enterprises, the prospects for its improvement, legislative and regulatory Ukrainian acts in this field, the specialized materials of scientific conferences and symposia. The study used the following methods: grouping – at the formation of a system of indicators used in the analysis of the amortization policy of the enterprise; generalization – at determining the objectives of amortization policy at the macroeconomic and microeconomic levels; to justify the relationship of the policy of formation and distribution of profits with the amortization policy of the enterprise. The theoretical aspects of the implementation of the amortization policy of the enterprise, which should be carried out in close relationship with the policy of formation of profit and its distribution are proved. The formation of a amortization policy is impossible without the using a systematic approach that will streamline its elements and determine the relationship between them both at the level of a particular enterprise and at the state level is determined. The main elements of the amortization policy at the microeconomic and macroeconomic levels are systematized. A system of indicators and the range of their valid values used in the analysis of the depreciation policy of the enterprise is developed. The originality of the research results consists in the systematization of a set of indicators used in analyzing the effectiveness of the amortization policy of an enterprise. The practical significance of the research results lies in the possibility of applying its results to the analysis of amortization policy not only by industrial enterprises, but also by interested groups of users, in particular, owners, banking organizations, investors, government authorities.

Key words: *amortization policy of the enterprise, fixed production assets, production costs, profit tax, reproduction processes.*

Постановка проблеми. Основні виробничі фонди – це найважливіший чинник економічного потенціалу нашої держави. Від їх своєчасного оновлення залежать можливість зростання національної економіки, рівень конкурентоспроможності вітчизняної продукції. Основним джерелом відтворення основних виробничих засобів у нашій країні є амортизаційні відрахування. Сьогодні існує великий розрив між використаними і нарахованими підприємствами сумами амортизації. Цей факт перешкоджає простому відтворенню основних фондів, що в перспективі може призвести до втрати виробничого потенціалу підприємства і його банкрутства.

Сьогодні державна амортизаційна політика є ліберальною. Підприємствам дозволяється самостійно встановлювати строк корисного використання основних засобів, вибирати альтернативні способи нарахування амортизації. Держава, таким чином, усуває жорстку регламентацію амортизаційної політики зі свого боку і розширює права та можливості підприємств під час реалізації амортизаційної політики.

Основні напрями амортизаційної політики підприємств, незважаючи на нововведення, такі як підвищувальний коефіцієнт до встановлених амортизаційних норм за

деякими видами основних засобів, а також використання нелінійних методів нарахування амортизації за активною частиною основних фондів із застосуванням більш високих порівняно з лінійним методом норм, не є ефективними.

Інформація останніх років підтверджує зростання інвестицій в основний капітал, але цих ресурсів усе ж таки недостатньо для розширеного відтворення основних засобів промислових підприємств України. Слід надати амортизаційній політиці стимулюючий напрям, що може стати значущим інструментом розвитку суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування та вдосконалення амортизаційної політики знаходяться під особливою увагою вчених-економістів. Багато теоретичних аспектів удосконалення амортизаційної політики підприємства відображено у працях зарубіжних і вітчизняних учених, зокрема проблеми та перспективи вдосконалення амортизаційної політики досліджували С. Помилуйко [7], Н.М. Ткаченко [9], В.Я. Трофимчук [10]; оцінку ефективності амортизаційної політики промислових підприємств розглядав Н.К. Довгопол [2]; обґрунтування вибору найбільш доцільного методу нарахування амортизації

вивчали В.О. Лесняк [4], Ю.В. Голозубова [1], С.В. Жердев [3], Н.І. Самбурська [8] та ін. Не применшуючи напрацювань науковців, слід підкреслити, що питання амортизаційної політики й сьогодні досить актуальні і потребують подальшого розгляду. Необхідність комплексного вивчення перспектив удосконалення амортизаційної політики підприємства визначила вибір теми дослідження, постановку його мети і завдань.

Мета статті полягає у дослідженні процесу формування амортизаційної політики підприємства, розробленні пропозицій щодо підвищення її ефективності на мікроекономічному та макроекономічному рівнях.

Виклад основного матеріалу. Можна назвати такі основні причини недосконалості амортизаційної політики підприємства:

- незначні інвестиції в основний капітал за рахунок амортизаційного фонду (до 20%), що свідчить про недостатню зацікавленість підприємств збільшувати власні інвестиційні ресурси;

- високий рівень зносу основних виробничих фондів підприємств (до 40%) зі зростаючою динамікою підвищення цього показника, що відображається на випуску якісної продукції, продуктивності праці, конкурентоспроможності та інвестиційній привабливості підприємства;

- недовикористання можливостей амортизаційного фонду як інвестиційного ресурсу, оскільки на більшості підприємств використовується лінійний метод нарахування амортизації;

- неврахування можливості отримання фінансової вигоди під час застосування прискорених методів нарахування амортизації;

- відсутність системи управління амортизаційними відрахуваннями;

- неврахування взаємозв'язку фінансової й амортизаційної політики на підприємстві;

- відсутність аналізу проведеної амортизаційної політики та оцінки її ефективності.

З огляду на це, основними напрямками реформування амортизаційної політики підприємства повинні бути заходи, реалізація яких здійснюється комплексно.

По-перше, це створення умов, які забезпечують реальні відрахування до амортизаційного фонду.

По-друге, амортизаційні норми повинні відповідати сучасним вимогам (наприклад, прискорена амортизація).

По-третє, необхідне розроблення механізму контролю над формуванням і використанням амортизаційного фонду незалежно від форми власності підприємства.

Як свідчить практика, амортизаційна політика України була й залишається вкрай консервативною та уніфікованою для багатьох підприємств. За весь період існування держави (УРСР – незалежна Україна) політика амортизації переглядалася досить рідко і не була схильна до радикальних змін [9].

Як відомо, платники податків можуть здійснювати нарахування амортизації нелінійним або лінійним методами. Більше того, їм надається право продовжувати термін корисного використання об'єкта основних засобів у деяких випадках, коли під час модернізації, реконструкції, технічного переозброєння об'єкта збільшується термін його корисного використання [7]. Продовження терміну корисної дії об'єкта основних фондів означає зменшення і без того не виправдано низьких норм амортизації.

У вітчизняній практиці під амортизацією розуміється процес поступового перенесення вартості засобів праці (за вичерпання корисних експлуатаційних властивостей) на собівартість виготовленої продукції; а під амортизаційними відрахуваннями розуміються часткові суми вартості довгострокових активів, які перекладаються на собівартість продукції або на фінансовий результат підприємства [10].

Відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (16 «Основні засоби»), амортизація являє собою систематичне зменшення вартості активу протягом терміну його корисної служби.

На саму величину амортизаційних відрахувань впливають такі чинники: первісна вартість основних фондів, строк корисного використання, метод нарахування аморти-

заційних відрахувань, використання знижувальних і підвищувальних коефіцієнтів до норми амортизації та ін. [7].

Нараховані амортизаційні відрахування визначають суму податку на прибуток підприємства. Зміна цього показника викликає ланцюжок певних змін. Подивимося, як впливає напрям амортизаційної політики на фінансовий результат діяльності підприємства. Нарахована сума амортизації включа-

ється до собівартості виготовленої продукції і, отже, впливає на сам прибуток. Чим вище її питома вага у структурі витрат, тим нижчий фінансовий результат, і навпаки. Тому збільшення суми амортизаційних відрахувань призводить до зниження прибутку і, таким чином, зменшує податок на прибуток та викликає збільшення вільних грошових коштів. А отримана економія з податку на прибуток називається податковим щитом.

Фінансова політика		Амортизаційна політика	
Політика формування прибутку		Політика розподілу прибутку	
Визначення оптимальних показників прибутковості й рентабельності підприємства		Визначення шляхів зниження податкового навантаження (податок на прибуток підприємства)	
Оптимальні показники прибутку / рентабельності	Зниження показників прибутку / рентабельності	Мінімальний рівень податкового навантаження	Максимальний рівень податкового навантаження

Рис. 1. Взаємозв'язок політики формування та розподілу прибутку з амортизаційною політикою (де ✓ – бажаний для досягнення рівень, ✗ – небажаний для досягнення рівень)

Джерело: складено авторами

На нашу думку, формування амортизаційної політики має здійснюватися в тісному взаємозв'язку з політикою формування прибутку та його розподілом. Цей взаємозв'язок пов'язаний із визначенням оптимальних показників прибутку і рентабельності підприємств (рис. 1).

Специфіка різних галузей і технологій виробництва має різну частку амортизаційних відрахувань у структурі собівартості, а отже, й різний ступінь податкового захисту. Найбільший вигравш від ефекту «податкового щита» мають підприємства з фондомістким виробничим процесом, у структурі собівартості яких левова частка припадає на амортизаційні відрахування.

Слід зазначити, що під час застосування нелінійного методу нараховання амортиза-

ції, використання якого можливо тільки до активної частини основних засобів, ефект отримують виробництва зі значною їхньою часткою.

Повернення вартості авансованого раніше інвестованого капіталу через механізм амортизації можна розглядати як процес окупності вкладеного капіталу.

Амортизація являє собою частину поточних витрат підприємства, утворених у результаті поступового відшкодування фізичного зносу основних фондів у вартісному вираженні та акумулювання сум на їх відтворення після закінчення строку їх корисного використання [5].

Основні причини, які зумовили негативні тенденції під час формування та використання амортизаційних відрахувань, на нашу думку,

такі: використання накопичених амортизаційних відрахувань на придбання оборотних коштів та інші господарські потреби підприємства, знецінення амортизаційних відрахувань у зв'язку з інфляцією і тривалими термінами відшкодування їхньої вартості. Очевидно, що підвищення ефективності використання основних виробничих фондів – один із головних чинників перспективного розвитку підприємства, що значною мірою зумовлюється науково обґрунтованою амортизаційною політикою. З огляду на це, послідовність формування амортизаційної політики підприємства повинна включати такі етапи:

I – урахування основних чинників, які визначають передумови формування амортизаційної політики (визначення обсягу та складу основних засобів; вибір методу оцінки основних засобів; обґрунтування терміну використання об'єктів основних засобів; визначення норм амортизації; проведення аналізу інвестиційної активності; визначення рівня інфляції);

II – визначення відповідних способів нарахування амортизації (лінійного, пропорційно обсягу виготовленої продукції, зменшуваного залишку; прискореного, кумулятивного);

III – вибір напрямів використання амортизаційних відрахувань (накопичення амортизаційних відрахувань або ж їх використання);

IV – оцінка ефективності амортизаційної політики, аналіз грошових потоків, показників оновлення основних фондів.

Формування ефективної амортизаційної політики неможливе без застосування системного підходу, який дасть змогу впорядкувати її елементи і визначити взаємозв'язок між ними як на рівні конкретного підприємства, так і на рівні держави. Розглянемо основні макро- і мікроекономічні цілі та результати реалізації ефективної амортизаційної політики (рис. 2).

Із погляду макроекономічної політики України в напрямі амортизації дуже важливим є дотримання європейської тенденції вдосконалення методів нарахування амортизації для розвитку галузей і сфер виробництва, а також стимулювання науково-технічного прогресу.

Якщо співвідносити амортизаційну політику на мікро- і макроекономічному рівнях, то основою її формування все-таки виступає господарюючий суб'єкт, а не держава.

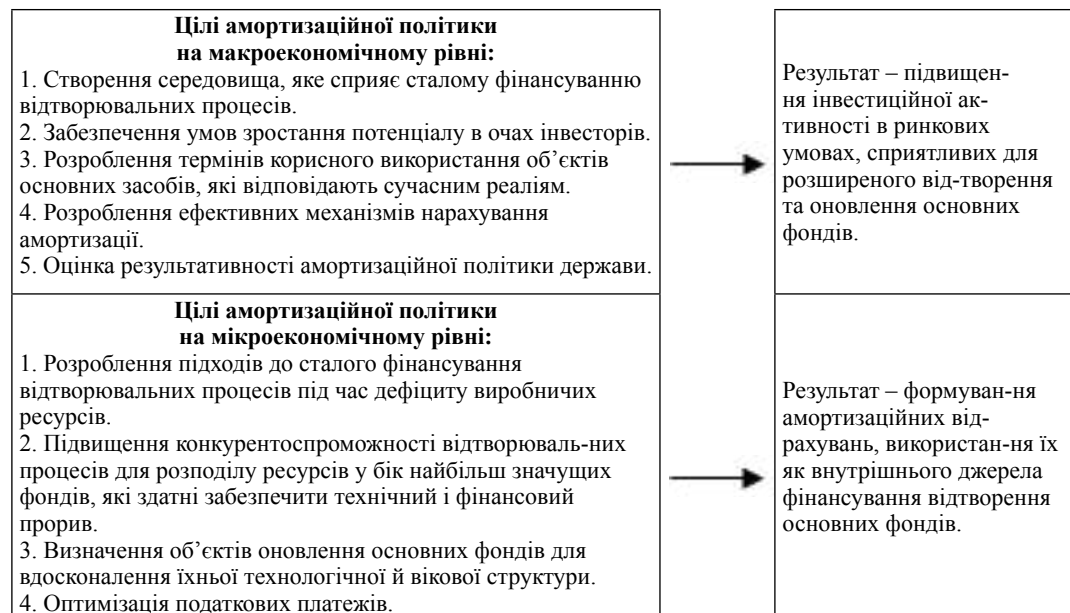

Рис. 2. Амортизаційна політика на мікро- та макроекономічному рівнях

Джерело: складено авторами

Система показників, що застосовуються під час аналізу амортизаційної політики підприємства

Показник, методика розрахунку	Характеристика	Діапазон допустимих значень
Коефіцієнт, що відображає співвідношення суми акумульованої амортизації та власного капіталу: $K_1 = AO / BK$, де AO – сума акумульованої амортизації; BK – власний капітал підприємства.	Частина власного капіталу підприємство може спрямувати на відтворення основних фондів.	$K_1 \geq 0,5$ – масштаби власних фінансових ресурсів підприємства для відтворення основних засобів.
Коефіцієнт питомої ваги акумульованої амортизації в загальному обсязі інвестицій: $K_2 = AO_{\text{вик}} / I$, де $AO_{\text{вик}}$ – використовувана сума накопиченої амортизації; I – обсяг інвестицій підприємства.	Стійкість фінансування інвестиційної програми підприємства.	$K_2 \geq 0,55$ – висока ймовірність виконання інвестиційних планів.
Коефіцієнт реалізації акумульованої амортизації: $K_3 = AO_{\text{вик}} / AO$.	Рівномірність використання суми акумульованої амортизації, відображаючи зв'язок між її формуванням і використанням.	$K_3 \geq 0,55$ – стратегія накопичення. $K_3 \geq 0,8$ – стратегія розвитку.

Під час аналізу амортизаційної політики підприємств використовуються такі показники, як частка акумульованої амортизації у власному капіталі та коефіцієнт використання сум акумульованої амортизації (табл. 1).

Під час аналізу ефективності амортизаційної політики підприємства перший коефіцієнт малоінформативний, оскільки не враховує факт забезпеченості акумульованої амортизації грошовими коштами. Другий і третій коефіцієнти, під час розрахунку яких використовуються амортизаційні нарахунки, що беруть участь в інвестиційному процесі, можуть більш точно оцінити політику управління відтворювальними процесами на підприємстві, її гнучкість і адаптивність до змін зовнішнього та внутрішнього середовища.

Стале фінансування відтворювальних процесів більшою мірою залежить від можливості підприємства мобілізувати для цього необхідні виробничі ресурси. Українською важливо, щоб прийняті рішення про зміну обладнання були фінансово і технічно обґрунтованими. Для зниження ризику фінансових утрат підприємству стратегічно важливо відстежувати можливі погіршення ефективності вико-

ристання основних фондів, які пов'язані з моральним або фізичним зносом, і своєчасно вишукувати необхідні інвестиційні джерела. Ними можуть виступати внутрішні джерела, які сформовані за рахунок амортизаційних відрахувань, а також більш ефективного використання наявних виробничих ресурсів і збільшення прибутку. Що ж стосується зовнішніх джерел, то ними можуть виступати позики і кредити, державні субсидії, компенсація відсотків за договором лізингу або кредиту.

Оскільки дослідження у цій статті пов'язане, перш за все, з потребою учасників господарської діяльності підприємства в отриманні об'єктивної та достовірної інформації, розглянемо її основних стейкхолдерів.

Керівнику підприємства, а також менеджерам вищої ланки аналітична інформація необхідна для планування інноваційно-інвестиційної діяльності та прийняття ефективних управлінських рішень. Без комплексної оцінки позиції підприємства на ринку і його можливостей із задоволення споживчого попиту не може бути вибраний оптимальний шлях розвитку.

Власники зацікавлені у збільшенні ринкової вартості підприємства, а також в ефективному використанні його прибутку, що спрямовується на відтворювальні потреби.

У разі зміни форми власності суб'єкта господарювання або зміни складу його учасників необхідно виконати об'єктивну оцінку перспектив підприємства та окремих цінностей, вагомим компонентом яких виступають саме основні фонди.

Детальна інформація про відтворювальні процеси необхідна у зв'язку із залученням коштів для розвитку бізнесу.

Потенційні інвестори повинні мати інформацію, на підставі якої вони зможуть виконати оцінку ризикованості фінансових рішень, а також спрогнозувати прибутковість своїх вкладень.

Для позичальників і кредитних організацій важливі гарантії своєчасного повернення коштів й отримання процентних доходів. Комплексна оцінка стійкості фінансування відтворювальних процесів буде корисною і за отримання інвестиційного кредиту, позики і цільових кредитів, які забезпечені державними гарантіями, бюджетного фінансування, а також коли підприємству частково компенсується відсоткова ставка за банківськими кредитами або початковий внесок за договором лізингу.

На жаль, суб'єкти господарювання амортизацію розглядають із позиції компенсації витрат, які пов'язані з придбанням основних фондів, а не з погляду інструменту регулювання оподаткування підприємства і формування власних джерел інвестицій в основний капітал.

Ситуація, що склалася в українській економіці з її фізично і морально зношеними основними виробничими фондами, зумовлює необхідність формування такої амортизаційної політики, яка сприятиме зростанню ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Уважаємо також за доцільне створення моделі, яка дає державі змогу проводити диференційовану амортизаційну політику (наприклад, за галузями економіки і/або окремими територіями). При цьому

систему стимулювання підприємств необхідно будувати так, щоб амортизаційна політика була вигідна як державі, так і суб'єкту господарювання.

Державі необхідно надавати підтримку саме бізнесу, що розвивається, оскільки її надання підприємствам, які не орієнтовані на впровадження інновацій, буде гальмувати економічне зростання окремих регіонів і країни у цілому.

На державному рівні слід запровадити контроль над формуванням і використанням амортизаційного фонду. Амортизаційні відрахування повинні бути реальними, накопичуватися на рахунках, а не бути просто податковими звільненнями. Нині суми, які становлять амортизаційний фонд, у складі доходу від продажів потрапляють на розрахунковий рахунок і на бухгалтерському рахунку окремо не враховуються. Засоби, які фактично призначені для фінансування відтворення основних засобів, використовуються не за прямим призначенням. Для реалізації контролю необхідний спеціальний облік, і в законодавчому порядку слід зобов'язати підприємства відображати суму амортизаційного фонду на окремому рахунку бухгалтерського обліку, а також запровадити порядок обов'язкового зарахування амортизаційних сум на спеціальні депозитні банківські рахунки без права зняття цих сум до закінчення амортизаційного періоду основних виробничих фондів. Причому держава зобов'язана забезпечити реальну їх прибутковість.

Відокремлений фонд накопичення, призначений для фінансування капітальних вкладень, забезпечить їх окремий облік і відділення від грошових коштів, які обслуговують поточну діяльність підприємств, у результаті чого у держави з'явиться можливість контролювати використання коштів зі спеціального банківського рахунку за цільовим призначенням.

Висновки. Відтворювальна політика визначається формуванням системи організаційно-методичних заходів, які спрямовані на максимізацію прибутку підприємства за

допомогою зниження витрат, пов'язаних з обслуговуванням основних фондів у виробничому комплексі у цілому.

У сьогоднішній економічній ситуації назріла необхідність того, щоб амортизаційна

політика в Україні отримала самостійне правове регулювання з формуванням прагматичних і відповідальних кроків щодо відновлення інвестиційного потенціалу окремих підприємств і галузей промисловості у цілому.

Список літератури:

1. Голозубова Ю.В. Аналіз методів нарахування амортизації та їх порівняльна характеристика. *Управління розвитком*. 2014. № 7. С. 111–114.
2. Довгопол Н.К., Нестеренко М.А. Амортизація: предметна сутність і ступінь впливу на відтворення основних засобів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 12. С. 3–13.
3. Жердев Є.В. Методичні засади формування амортизаційної політики на підприємствах. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 1. С. 1–5.
4. Лесняк В.О. Амортизація основних засобів: вибір доцільного методу нарахування. *Фінанси, облік і аудит*. 2012. Вип. 20. С. 321–327.
5. Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755–VI, зі змін. станом на 1 січ. 2017 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 08 червня 2019 р.).
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Мін. фінансів України від 27 квіт. 2000 р. № 92, зі змін. станом на 24 лип. 2015 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення: 08 червня 2019 р.).
7. Помилуйко Є.О. Особливості реалізації амортизаційної політики в Україні. *Ефективна економіка*. 2012. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1416> (дата звернення: 08 червня 2019 р.).
8. Самбурська Н.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2015. 289 с.
9. Ткаченко Н.М. Амортизація, знос основних засобів, нарахування, зміни у незалежній Україні. *Вісник економічної науки України*. 2012. № 2. С. 161–165.
10. Трофимчук В.Я. Економічна сутність та класифікація складових амортизаційної політики підприємства. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*. 2013. Вип. 4/3. С. 134–136.

References:

1. Holozubova Y.V. (2014) Analiz metodiv narakhuvannya amortyzatsiyi ta yikh porivnyal'na kharakterystyka [Analysis of amortization charge methods and their comparative characteristics]. *Development Management*, N7, pp. 111–114.
2. Dovgopol N. (2010) Amortyzatsiya: predmetna sutnist i stupin vplivu na vidtvorennia osnovnih zasobiv [Depreciation: Substance and degree of influence on the reproduction of fixed assets]. *Accounting and Audit*, N12, pp. 3–13.
3. Zherdev E.V. (2011) Metodychni zasady formuvannya amortyzatsiynoyi polityky na pidpryyemstvakh [Methodical foundations of formation of amortization policy at the enterprises]. *Accounting and Finance of AIC*, N1, pp. 1–5.
4. Lesnyak V.O. (2012) Amortyzatsiya osnovnih zasobiv: vibir dotsilnogo metodu narakhuvannya [Amortization of fixed assets: the choice of the appropriate method of accrual]. *Finance, accounting and auditing*, Issue. 20, pp. 321–327.
5. Podatkoviy kodeks Ukrayiny : priynyatiy Verhovnoyu Radoyu Ukrayiny 2 grud. 2010 r. № 2755–VI : tekst iz zmin. stanom na 1 sich. 2017 r. [Tax Code of Ukraine: adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on December 2. 2010 № 2755-VI: the text of the changes. as of Jan. 1 2017]. *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 08 June 2019).
6. Polozhennya (standart) buhgalterskogo obliku 7 «Osnovni zasobi» : zatv. nakazom Min. fInansiv Ukraini vid 27 kvit. 2000 r. № 92 : tekst iz zmin. stanom na 24 lip. 2015 r. [Regulation

(standard) of accounting 7 «Fixed assets»: shutter. by order of Min. Finance of Ukraine from April 27 2000 N.92: the text of the changes. as of July 24 2015]. *Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (accessed 08 June 2019).

7. Pomiluyko E.O. (2012) Osoblivosti realizatsii amortizatsiynoi politiki v Ukraini [Elektronniy resurs] [Features of implementation of amortization policy in Ukraine]. *Effective economy: electron. sciences professional view*, Dnipropetrovsk state agrarian-econ. un-ty., N9. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1416> (accessed 08 June 2019).

8. Samburska N.I. (2015) *Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya osnovnyimi zasobamy: teoriya i praktyka: monohrafiya* [Accounting and analytical support for the management of basic assets: theory and practice: monograph]. Poltava: RVV PUET, 289 p.

9. Tkachenko N. (2012) Amortizatsiya, znos osnovnih zasobiv, narahuvannya, zmini u nezalezhniy Ukraini [Amortization, depreciation of fixed assets, accrual, changes in independent Ukraine]. *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, N2, pp.161–165.

10. Trofimchuk V.Ya. (2013) Ekonomichna sutnist ta klasifikatsiya skladovih amortizatsiynoi politiki pidpriemstva [Economic essence and classification of components of the depreciation policy of the enterprise]. *Bulletin of the ONU them. II Mechnikov*, Issue. 4/3, pp.134–136.